

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä esityispalveluista

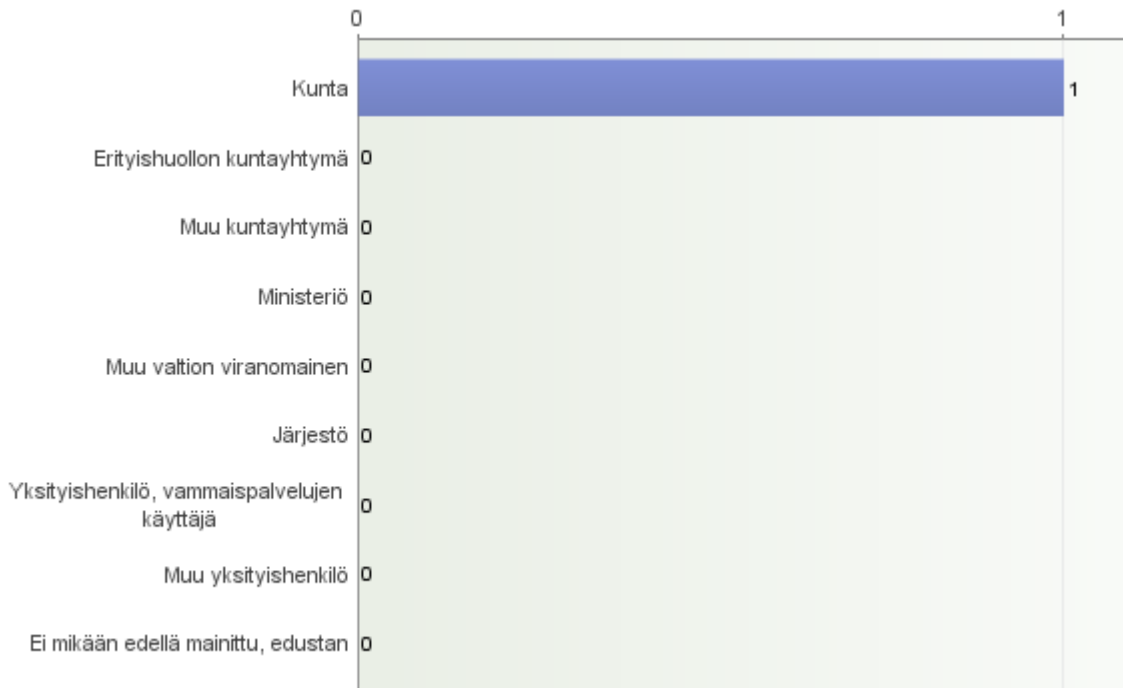
1. 1. Vastaajan taustatiedot

Vastaajien määrä: 1

Etunimi	Sukunimi	Sähköposti	Organisaatio, jota vastaus edustaa	Mahdollinen tarkennus
Leila	Eklöv	leila.eklov@porvoo.fi	Porvoon kaupunki	Lausunto on laadittu yhteistyössä kaupungin lakimiehen Johanna Anderssonin ja johtavan sosiaalityöntekijän Johanna Lindforsin kanssa. Se on hyväksytty sosiaali- ja terveystoimen johtoryhmän kokouksessa 26.6.2017

2. 2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 3. 1 §:ssä säädetään lain läpileikkaavista periaatteista. Kattaako säännös vammaispalveluille asetetut tavoitteet?

Vastaajien määrä: 1

4. 4. Muita huomioita 1 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

5. 5. Onko 2 §:n perusteella selvää, missä tilanteissa sovelletaan erityislakia?

Vastaajien määrä: 1

6. 6. 2 §:n 3 momentissa säädetään soveltamisalan rajauksesta.

Onko rajausta selkeää?

Vastaajien määrä: 1

7. Onko rajausta tarpeellinen?

Vastaajien määrä: 1

8. 7. Muita huomioita 2 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Lainkohdan muotoilu jättää hyvin paljon tilaa tulkinnoille, joiden linjaaminen tullee vaatimaan ennakkopäätöksiä ja käsittelyä oikeusasteissa. Tilanne luo siten epävarman ja epätarkoituksen mukaisen lähtökohdan niin vammaispalvelujen asiakkaille että työntekijöille. Ei myöskään ole tarkoituksenmukaista, että laki luodaan siten, että sen soveltaminen on käytännössä hankalaa ja oikeusaseita työllistävä. Muotoilu on liiaksi niin sanotusti syleilevä ja riskinä on, että vammaispalveluista tulee palvelujärjestelmä, johon turvaudutaan liian yleisesti ja johon lain muotoilun epätarkkuuden vuoksi ja tulevien oikeuskäytäntöjen vuoksi ohjautuu sellainen määrä ja sellaiset asiakassegmentit, joita ei lain säätämisen yhteydessä ei ole siihen tarkoitettu. Ikärajaus on hyvä ja tarpeen, mutta sen tulkitseminen on hankalaa. Lain täytäntöönpanon ohjeissa tai muussa vastaavassa asiakirjassa, tarvitaan selkeitä linjauksia ja tulkintoja käytännön tilanteille. Muotoilu ”eikä hän saa muun lain nojalla etunsa” on ongelmallinen. Muotoilusta ei selviä tarkoitetaanko edulla myös taloudellista etua. Taloudellinen etu ei saisi olla peruste lain mukaisten palvelujen soveltamiselle. Jos näin ei ole tarkoitettukaan, tulee sen käydä selkeästi ilmi. Palvelujen järjestämisen ko. lain nojalla tulee perustua tarpeelle ja sen on käytävä lain muotoilusta ilmi. Lain valmistelussa on käsittääksemme ollut johtavana periaatteena ensisijaisten palvelujen aseman korostaminen suhteessa vammaispalveluihin, mutta ehdotettu muotoilu ei edistä asiaa ko. suuntaan riittävästi. HE:n luonnoksessa ei avaudu vammaispalvelujen roolia palvelujen järjestäjänä niissä tapauksissa ja tilanteissa, joissa henkilön avun tarpeeseen liittyy vahvasti terveydenhuollon palvelut ja terveydenhuollollinen erityisosaaminen. HE:n luonnoksessa ei avata tai määritellä tarpeeksi ”tavanomaisuutta” siten, että se ei kuitenkaan johtaisi tulkinnanvaraisuuteen ja olisi omiaan lisäämään ristiriitaisia tulkintatilanteita. HE:n luonnoksessa esitetyt perustelut ja esimerkit iän aiheuttamasta toimintakyvyn alenemisesta ovat ristiriitaiset ja korostavat hyvin paljon lääketieteellisen erityisosaamisen pohdintoja. Perustelut eivät tarpeeksi avaa sitä, kuka olisi vammaisen ja kuka ikäihminen. On paljon sairauksia, jotka korreloivat iän ja ikääntymisen kanssa, näiden tulisi olla riittäviä vammaisuuden tulkinnassa. Sovelletaanko lakia myös hengityshalvauspotilaisiin? Onko otettu huomioon tässä(kin) tarvittavan terveydenhuollon osaaminen? HE luonnoksessa sivuilla 10-11 esitettyjen ennakkopäätösten esimerkkitapauksissa korostuu toisaalta lääketieteellinen erityisosaaminen sekä ristiriitaiset tulkinnat.

9. 8. Arvioikaa momenttien tarpeellisuutta lain soveltamisen kannalta.

Palvelutarpeen arviointi sekä palvelujen suunnittelu, toteuttaminen ja toteutumisen seuranta on tehtävä yhteistyössä vammaisen henkilön ja sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000, jäljempänä asiakaslaki) 9 ja 10 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa vammaisen henkilön ja hänen laillisen edustajansa taikka omaisen tai muun läheisen kanssa.

Vastaajien määrä: 1

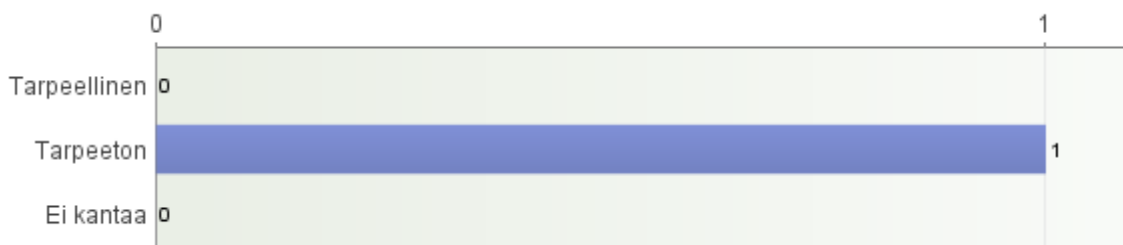
10. Asiakkaan oikeudesta saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista säädetään asiakaslain 5 §:ssä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja osallistumisesta asiakaslain 8, 9 ja 10 §:ssä. Asiakkaan osallistumisesta palvelutarpeen arviointiin sekä asiakassuunnitelman laatimiseen säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36, 39 ja 41 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

11. Vammaisen henkilön osallistumista on tuettava hänen toimintakykynsä, ikänsä ja elämäntilanteensa edellyttämällä tavalla. Vammaisen henkilön on voitava käyttää hänelle soveltuvaa viestintä- ja kommunikointikeinoa ja häntä on tarvittaessa tuettava tiedon saannissa, oman mielipiteen muodostamisessa ja ilmaisemisessa sekä oman tahdon toteuttamisessa.

Vastaajien määrä: 1

12. Lapsen ja nuoren mielipiteen selvittämisestä säädetään sosiaalihuoltolain 32 §:ssä. Lapselle ja nuorelle on järjestettävä riittävä apu ja tuki tiedonsaantiin, kommunikaatioon ja vuorovaikutukseen.

Vastaajien määrä: 1

13. 9. Muita huomioita 4 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Koska näistä säädetään yleis- ja ensisijaisessa lainsäädännössä on tarpeetonta säätää samasta asiasta erityislaissa. Yleis- ja ensisijaisen lainsäädännön periaatteet koskevat myös vammaispalvelujen toimintaa mutta erityisesti kaikkia muitakin toimijoita, jolloin periaatteiden toistaminen erityislainsäädännössä voi jopa heikentää vammaisen henkilön asiointia muualla. Vammaisten henkilöiden kuulemista ja kohtaamista koskevat periaatteet tulee korostaa ensisijaisessa lainsäädännössä. Näistä on siis tarpeen säätää, mutta ei valas-laissa vaan siten, että se edistää vammaisen henkilön asemaa kaikessa sosiaali- ja terveydenhuollossa. Lapsen ja nuoren kuulemista koskevat perustelut HE:n luonnoksessa ovat toisaalta hyviä mutta toisaalta erittäin tulkinnanvaraisia ja tulevat vaatimaan sellaisia erityislasten kommunikointiin ja tulkitsemiseen perehtyneitä ammattiresursseja, joita ei välttämättä ole saatavilla kaikkialla. Epäselväksi jää myös minkälaisissa tilanteissa (lapsen iässä) lapsen huoltajat voivat käyttää lapsen ääntä ja milloin ei ja miten toimitaan, jos lapsen mielipide, toiveet ja ajatukset eroavat lapsen huoltajien näkemyksistä.

14. Asiakkaan oikeudesta saada selvitys toimenpidevaihtoehdoista säädetään asiakaslain 5 §:ssä sekä asiakkaan itsemääräämisoikeudesta ja osallistumisesta asiakaslain 8, 9 ja 10 §:ssä. Asiakkaan osallistumisesta palvelutarpeen arviointiin sekä asiakassuunnitelman laatimiseen säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36, 39 ja 41 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

15. Vammaisen henkilön palvelutarpeen arvioinnista säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36 ja 37 §:ssä.

Ei vastauksia.

16. Asiakassuunnitelman tekemisestä ja omatyöntekijästä säädetään sosiaalihuoltolain 39 ja 42 §:ssä.

Vastaajien määrä: 1

17. Palvelutarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelman yhteydessä tehtävässä monialaisessa yhteistyössä ja palvelujen yhteensovittamisessa noudatetaan, mitä sosiaalihuoltolain 41 §:ssä säädetään.

Vastaajien määrä: 1

18. 11. Muita huomioita 5 §:n sisältöön.

Ei vastauksia.

19. 12. Arvioika seuraavia päätöksentekoon ja palvelujen toteuttamiseen liittyviä väittämiä.

Vastaajien määrä: 1

	Kyllä	Ei	Ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Päätöksentekoon liittyvä sääntely on riittävä.	1	0	0	1	1
Päätösten toimeenpanon sääntely on riittävä.	1	0	0	1	1
Palvelujen laadun määrittämisen ja arvioinnin sääntely on riittävä.	1	0	0	1	1
Lasten ja nuorten huomioon ottamisen sääntely on riittävä.	1	0	0	1	1
Yhteensä	4	0	0	4	1

20. 13. Muita huomioita 6 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Periaatteet koskevat yleisesti kaikkia sosiaalihuollon toimenpiteitä, joten omalla tavallaan tämä on tässä yhteydessä tarpeetonta. Muotoilu ” Maakunnan on huolehdittava siitä, että vammaisen henkilön ja tarvittaessa hänen perheensä tarpeen mukaiset eri lakeihin perustuvat palvelut muodostavat tämän lain tarkoitusta toteuttavan yhteensovitetun kokonaisuuden.” on vaikeasti tulkittava. Kuka käytännössä huolehtii yhteen sovitetusta kokonaisuudesta ja minkälaisissa tapauksissa? Päätöksen täytäntöönpanon aikaraja on ongelmallinen, esim. asunnon muutostyöt, niitä ei aina voi toteuttaa- esim. pihatyöt talviaikaan... Onko tarkoitus, että tehdään ensin myönteinen päätös palvelusta ja jos sitä ei voida täytäntöönpanna 3 kk:ssa siitä on annettava erillinen päätös? Vai onko tarkoitus, että jos päätöstä tehtäessä ei voida taata palvelun täytäntöönpanoa 3 kk:ssa siitä on ensin annettava ensin kielteinen päätös ja sen jälkeen myönteinen päätös kun palvelu voidaankin järjestää. Kenen etua tämä ajaa? Onko siitä hyötyä asiakkaan näkökulmasta?

Vanhuspalvelun puolella ei ole havaittavissa asiakasnäkökulmasta hyötyä vastaavasta kirjauksesta. Mikäli tällä tavoitellaan palvelujen kehittämistä ja saavutettavuutta on sen asian edistämiseksi löydettävä muita ratkaisuja. ehdotettu kirjaus ei sitä edistä.

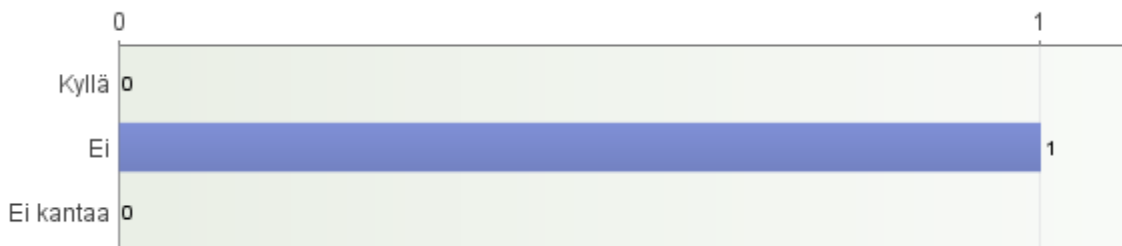
21. 14. Täydentääkö säännös asianmukaisesti ehdotetussa laissa säädettyjä muita erityispalveluja?

Vastaajien määrä: 1

22. 15. Onko selvää, milloin sovelletaan ehdotetun lain mukaista valmennusta ja tukea koskevaa säännöstä ja milloin sosiaalihuoltolain (1301/2014) tai muun lain säännöksiä? (Esim. sosiaalihuoltolain 17 §:n mukaista sosiaalista kuntoutusta koskevaa säännöstä)?

Vastaajien määrä: 1

23. 16. Muita huomioita 8 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- 8§:n 1. mom. 1., 2. ja 5. kohdat ovat hyvin laaja-alaisia. Ehdotettu kirjaus jättää valtavasti tulkinnanvaraa ja soveltamisala sekä järjestämistavat jäävät hyvin laaja-alaisiksi. Näihin liittyy riski, että muut toimijat esim. terveydenhuollon kuntoutus, varhaiskasvatuksen ja opetustoimen toimijat ja muut ensisijaiset palvelut siirtävät tehtäviä ja vastuuta tähän. Kohta vaatii tarkennusta. Myös perheenjäsenten ja muiden läheisten tilanteen huomioiminen vaatii tarkennusta. Asiaan liittyy riski, että niiden perheiden osalta, joissa on heikot sosiaaliset tai henkiset voimavarat, palvelut siirretään vammaispalvelujen järjestettäväksi ja esim. lastensuojelullinen tuki jää saamatta.

Neuropsykiatrisen valmennuksen mukaan ottaminen lisää valtavasti asiakaskuntaa ja hajoittaa rajanvetoa lääkinnällisen kuntoutuksen ja vammaispalvelujen välillä.

Kommunikaatio-opetus tulisi siirtää terveydenhuollon kuntoutuksen järjestämisen piiriin, jolloin ne muodostaisivat järkevän kokonaisuuden muiden terapiapalvelujen kanssa ja todennäköisesti sujuvoittaisi palvelujen järjestämistä ja vaikuttavuuden arviointia.

Valmennuksen ja tuen suhde henkilökohtaiseen apuun jää HE:n luonnoksessa epäselväksi.

24. 17. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

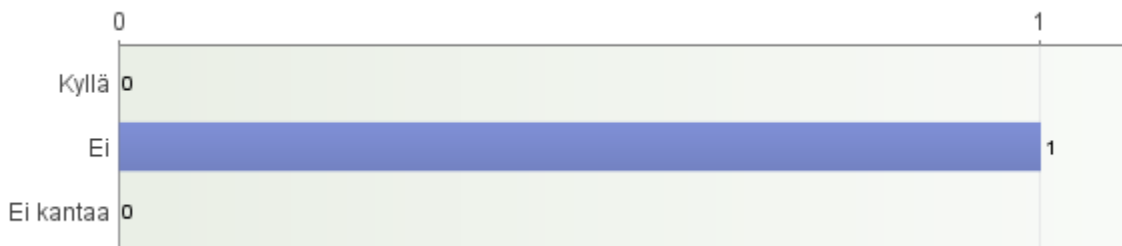
25. 18. Huomioita 9 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Muotoilu ”palvelun kokonaisuutta kuuluu sellaisia terveydenhuollon toimenpiteitä” on hyvin hankala käytännön tilanteiden osalta. Jos edelleen lähtökohtana on, että henkilökohtaisella avustajalla ei ole ammattipätevyysvaatimuksia, ei lakiin voida kirjata sellaisia toimenpiteitä, joita toteuttaessa muun lain nojalla on tarkasti säädellyt ammattipätevyudet. Muissa palveluissa esim. lääkehoitoa toteuttaa ainoastaan terveydenhuollon ammattilaiset, jotka sen lisäksi ovat suorittaneet tarkoin säädellyt ja säännölliset lääkehoitokoulutukset. Ei voi olla tarkoituksenmukaista, että muun lain nojalla tällaisia asioita suorittaisi henkilöitä ilman ammatti- tai muuta pätevyyttä. Kirjaus lisää myös muiden terveyden- ja sosiaalihuollon toimijoiden odotusarvoja vammaispalveluja kohtaan. On muistettava, että vammaispalvelut ja siihen kuuluva henkilökohtainen apu on sosiaalihuoltoa. Esim. hengityslaitteen käytöstä ja toimivuudesta vastaamisen kirjaaminen henkilökohtaiseen apuun on erittäin kyseenalaista ja ristiriitaista. Rajaa tulisi tehdä mm. kotisairaanhoidon tehostettuna muotona järjestettävään kotisairaalaan, jossa palvelujen tarve ja toteutus on vahvasti erityistä terveydenhuollon osaamista vaativaa.

26. 19. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

27. 20. Huomioita 10 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Muilta osin kyllä, mutta omaisen mahdollisuus toimia avustajana tulisi poistaa kokonaisuudessa siten, että se myös koskisi ennen lain voimaantuloakin syntyneitä omaisavustajasuhteita. Avustajana ei pitäisi voida toimia myöskään perheenjäsen, omainen tai läheinen, joka ei asu vammaisen kanssa samassa taloudessa.

28. 21. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

29. 22. Huomioita 11 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Työnantajamalli on osoittautunut käytännössä erittäin haasteelliseksi sekä järjestäjän että asiakkaiden näkökulmasta. On kohtuutonta edellyttää sosiaalihuollon ammattilaiselta kykyä neuvoa laajasti työnantajavelvoitteista ja lisäksi arvioida toisen henkilön (vamman) kykyä toimia työnantajana siten, että vammaisen pystyisi turvaamaan sekä oman palvelun saamisensa laadukkaasti että avustajana toimivan henkilön työlainsäädännölliset oikeudet. Vaikka maakunnan neuvontavelvollisuus ei ulottuisi yksityiskohtaiseen neuvontaan työ- ja sopimusoikeudellisissa kysymyksissä, niiden eriyttäminen muusta neuvontavastuusta on käytännössä hyvin vaikeaa. Käytännössä alalla tapahtuu juuri työnantajamallissa paljon sekä tahallisia että epätietoisuudesta johtuvia tahattomia väärinkäytöksiä, joiden vuoksi työnantajamallista tulisi luopua. Alalla on lukuisia tilanteita, joissa joko vammaisen tai hänen avustajanaan toimivan henkilön oikeusturva on uhattuna tai sitä on loukattu. Niille asiakkaille, jotka eivät halua ottaa vastaan henkilökohtaisen avun palveluja ostopalveluna tai palvelu-/asiakassetelillä, voitaisiin palvelu järjestää henkilökohtaisella budjetilla. Budjetti perustuisi esim. asiakassetelin arvoon, johon kuuluisi kaikki työnantajana toimimiseen liittyvät sivukulut. Henkilökohtaisella budjetilla asiakas voisi järjestää palvelun itse, eikä syntyisi epätarkoituksenmukaisia vastuutilanteita palvelunjärjestäjän viranomaisille.

30. 23. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

31. 24. Huomioita 12 §:n sisältöön.

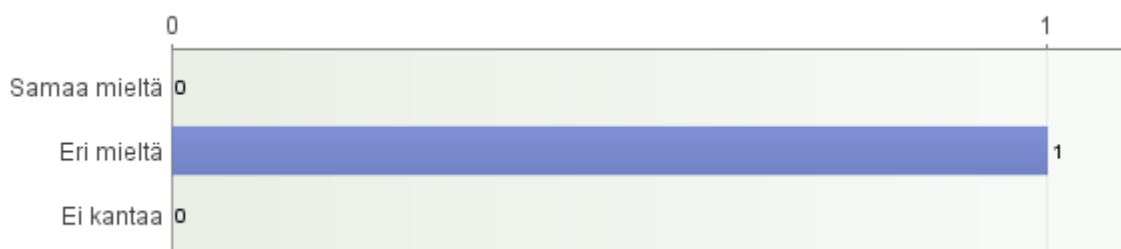
Vastaajien määrä: 1

- Selkeyden vuoksi olisi suositeltavaa, että kohdassa olisi myös viittaus asiakasmaksulakiin. Onko edelleen tarkoitus voida järjestää palveluasumista vammaisen omaan kotiin esim. kotihoidon palveluilla, jotka ovat niissä tapauksissa nykykäytännössä olleet vammaisille maksuttomia? Vai ei?

Myös suhde terveydenhuollon palveluihin (kotisairaanhoido, kotisairaala) osana palveluasumista jää osittain epäselväksi. Asumispalvelun määrittelyssä pitäisi voida ottaa kantaa ja tehdä rajaa sille, mikä on osa sosiaalihuoltona järjestettävää palveluasumista ja mikä ei. Se vaikuttaa asiakasmaksuihin mutta ennen kaikkea se vaikuttaa henkilökunnan osaamiseen ja ammattipätevyysvaatimuksiin.

32. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä ehdotetun lain mukaisena palveluna.

Vastaajien määrä: 1

33. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä lastensuojelulain mukaisena avohuollon sijoituksena ilman huostaanottoa.

Vastaajien määrä: 1

34. Vammaisten lasten asumisesta kodin ulkopuolella olisi säädettävä sekä ehdotetussa laissa että lastensuojelulaissa siten, että ehdotettu laki on ensisijainen.

Vastaajien määrä: 1

35. Vammaisten lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle olisi tehtävä ilman huostaanottoa avohuollon sijoituksena myös pidemmäksi aikaa.

Vastaajien määrä: 1

36. Vammaisten lasten sijoittaminen kodin ulkopuolelle olisi aina tehtävä lastensuojelulain periaatteiden ja säännösten mukaisesti.

Vastaajien määrä: 1

37. 26. Mitä muuta haluaisitte tuoda esiin liittyen tilanteisiin, joissa lapsi asuu erossa vanhemmistaan tai huoltajistaan?

Vastaajien määrä: 1

- Lapsen (myös vammaisen) oikeus perheeseen ja perheensä kanssa asumiseen, tulisi olla ensisijainen noudatettava periaate kaikessa palvelujärjestämisessä. Mikäli se ei ole mahdollista, tulisi kodin ulkopuolisen sijoituksen perustua lastensuojelulliseen arviointiin ja toimintaan. Yritys säätää asia jotenkin toisin, on jääne kehitysvammahuollon laitospainotteisen palvelunjärjestämisen ajoilta, jolloin on ollut sallittua kohdella vammaista lasta eri tavalla kuin tervettä, ei-vammaista lasta. Muotoilu ettei asuinpaikan etäisyys muodosta estettä lapsen yhteydenpidolle on käytännön osalta hankala ja tulkinnanvarainen. Ottaen huomioon kotinsa ulkopuolelle sijoitettujen lasten nykyisten palveluyksiköiden sijainti, on selvää, että lain kohta ei kaikissa tapauksissa toteudu. Ehdotettu muotoilu tulee muodostamaan ongelman tulevaisuudessa.

38. 27. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

39. 28. Huomioita 14 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Tässä vaiheessa on laajasti ennakkopäätöksiä asunnon muutostöiden laajuudesta ja niitä voisi avata tarkemmin suhteessa muotoiluun "päivittäiset toiminnot". Asunnon välitön lähiympäristö vaatii tarkennusta, tähän voi vaikuttaa esim. vammaisen asumisratkaisut- iso tontti ja piha. Tai sitten vaihtoehtoisesti kerrostaloasuminen. Onko tarkoitus kustantaa muutostöitä kerrostalon pihaan (niin että asukas pääsee esim. kaukana sijaitsevalle autopaikalleen). Ja miten sitten kerrostalon yhteiset tilat? Vanhoissa kerrostaloissa pääsy yhteisiin tiloihin (tällä käsitämme esim. varastot, pesutuvan, saunan, pyörävaraston...) voi olla mahdotonta toteuttaa, ainakaan kohtuullisin kustannuksin. Hissittömät kerrostalot ovat vielä kysymys erikseen, onko välitön lähiympäristö ajateltavissa niin, että asukkaan tulee päästä kulkemaan asunnostaan pois hissillä.

40. 29. Onko lyhytaikainen huolenpito tarpeellinen palvelu?

Vastaajien määrä: 1

41. 30. Onko selvää, milloin sovelletaan ehdotetun lain mukaista lyhytaikaista huolenpitoa koskevaa säännöstä ja milloin sosiaalihuoltolain (1301/2014) säännöksiä (esim. SHL:n 19 §:n mukaista kotipalvelua koskevaa säännöstä) tai omaishoidon tuesta annettua lakia?

Vastaajien määrä: 1

42. 31. Huomioita 15 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Tässä lienee tarkoitus säilyttää varsinkin vammaisten lasten tilapäishoito. Ilman kirjauksia siitä, että palvelu olisi eritoten lapsille, lapsiperheille ja perheiden tukemiseksi tarkoitettu palvelu, muotoilu kuitenkin voi lisätä merkittävästi asiakas- ja käyttäjäkuntaa. Kirjaukseen tulisi myös lisätä huomio siitä, että esim. omaishoidon tuki on ensisijainen ja siihen liittyvät vapaat. Tilapäishoidolla pitäisi olla vähintään suuntaa-antava maksimimäärä. Aamu- ja iltapäivätoiminta perusopetuslain mukaan jää edelleen kunnan hoidettavaksi, nykyään järjestetään opetustoimesta. Miten tilanteet, joissa palvelu järjestetään Valas lainsäädännön perusteella maakunnan toimesta? (ostaako maakunta palvelun kunnalta, miten sellaiset kunnat jossa toimintaa ei järjestetä kunnan puolelta?) Onko muutoksia ajateltu perusopetuslakiin?

43. 32. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

44. 33. Huomioita 16 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Matkojen sisältyminen palveluun lisää kustannuksia, huomioiden, että näin ei ole ollut aiemmin vaikeavammaisten osalta. Mikäli matkat sisältyvät palveluun, tulee niiden asiakasmaksusta säätää erikseen. Lisäksi on todettava, että matkojen järjestämistapa voi yksilöllisesti vaihdella ja matkat toteutetaan asiakkaan toimintakyvyn mukaisin tavoin.

45. 34. Turvaako säännös vammaisen henkilön liikkumisen?

Vastaajien määrä: 1

46. 35. Muita huomioita 17 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Käsite epätasainen ajotapa on vaikeaselkoinen ja sitä pitäisi täsmentää. Onko tässä ajateltu tiestön heikkoa kuntoa, kuskin ajotapaa vai ajoneuvon ominaisuuksia?
Mitä aikataulujen saavutettavuudella tarkoitetaan? Tarkoittaako se että julkinen liikenne ylipäänsä kulkee vai että asiakkaalla on vaikea ehtiä esim. bussin vaihtoon? Esteettömän joukkoliikenteen saatavuus vaihtelee lisäksi suuresti paikkakunnittain.

47. 36. Onko säännös tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

48. 37. Huomioita 18 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Käyttöaluetta voisi supistaa koskemaan vain lähtökohtaisesti asuinkuntaa. Toissijaisesti voisi harkinnan perusteella myöntää yksilöllisesti laajemmalle alueelle käyttöoikeuden. Myös auton muutostöihin myönnetyn tuen tulisi vaikuttaa kuljetuspalveluoikeuteen, ottaen huomioon, että ko. muutostöiden kustannukset voivat usein olla huomattavasti suurempia kuin auton hankintatuki.
Auton käyttöön antoa tulee säätää tarkemmin, jos tämä on lopullinen järjestämistapa.

49. 38. Huomioita 19 §:n sisältöön.

Vastaajien määrä: 1

- Tarkoitetaanko muotoilulla ”korvauksen korottamiselle tai alentamiselle ole vammaisen henkilön yksilöllinen tarve sekä elämäntilanne kokonaisuudessaan huomioon ottaen erityisiä perusteita” taloudellist tarveharkintaa? Jos, se ei ilmene.
Muotoilusta ” aiheutuvat vamman tai sairauden edellyttämän vaatetuksen ja erikoisravinnon hankkimisesta ” tulisi luopua, ottaen huomioon KELAn myöntämät etuudet kuten esim. hoitotuki.
Muun liikkumisen välineen korvattavuuden edellytyksenä tulee ehdottomasti olla muiden kalliimpien liikkumispalveluiden käyttämisen väheneminen.

50. 39. Huomioita 3 luvun säännöksiin.

Ei vastauksia.

51. 40. Huomioita 4 luvun säännöksiin.

Ei vastauksia.

52. 41. Mitä muuta haluaisitte tuoda esiin lakiesitykseen liittyen?

Vastaajien määrä: 1

- Lakiesitys on muotoiltu siten, että valmistelijoilla on selkeästi ollut laaja tietämys vammaispalvelujen

nykytilanteesta ja kahden yhdistettävän lain asiakaskunnasta. Lakiesitys on kokonaisuudessaan muotoiltu kuitenkin siten, että kohderyhmää ei ole riittävän selkeästi määritelty. Näin ollen on riskinä, että lain soveltamisala laajenee kohtuuttomasti.

Lain valmistelussa lienee ollut tarkoituksena vahvistaa toimintakyvyltään kaikkein heikoimmassa asemassa olevien henkilöiden asemaa ja palvelujen saamista, mutta jättämällä muotoilut laaja-alaisiksi ja määrittelemättä tarkemmin vammaisen henkilön käsitettä, lain soveltamisala tulee laajenemaan. Tämä osaltaan lisää kustannuksia, mikä ei liene ollut tarkoituksena. Lain täytäntöönpano vaatii tarkkaa ohjeistusta.

Laki on toissijainen, jolloin sen soveltamisalan tulisi olla tarkoin määritelty.

Lain 7 § 2. mom. on epäselvä ja vaikea tulkita.

Valas-lain voimaantulon tulee ajoittua samanaikaisesti Itsemääräämisoikeuslain ja asiakasmaksulain uudistamisen kanssa.

Lain täytäntöönpano vaiheessa tulee erityisesti huomioida että samaan aikaan eletään maakuntauudistusta ja vammaispalveluilla tulee olemaan erityisiä haasteita sekä sote-järjestelmän uudistuessa että substanssilain muuttuessa samanaikaisesti. Tämä on huomioitava lain säätäjänkin osalta.

Lakiuudistus tuo myös muutoksia eri sote-toimialojen toimintaan ja kuntien muiden toimialojen toimintaan (esim. opetustoimi). Täytäntöönpanovaiheessa vammaispalvelujen järjestäjiä on tuettava erityisesti näiden muutosten läpiviemisessä. Erityistä huomiota on kiinnitettävä kehitysvammaisten terveydenhuoltopalvelujen muutoksiin ja erityislasten aamu- ja iltapäivähoidon toteutukseen.